

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2207

Vragen van de leden **Yeşilgöz-Zegerius** (VVD) en Den Boer (D66) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Vrijwillig werken bij politie is ook al niet de oplossing»* (ingezonden 26 februari 2020).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 25 maart 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 2147.

Vraag 1

Kent u de ingezonden brief «Vrijwillig werken bij politie is ook al niet de oplossing» naar aanleiding van het eerdere bericht dat drie op tien agenten niet inzetbaar zou zijn?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 3

Klopt het dat politievrijwilligers minder ingezet worden om verdringing te voorkomen, terwijl er op sommige plekken sprake is van een tekort van politiemensen? Zo ja, kunt u duidelijkheid verschaffen over hoe deze scheve situatie in de toekomst voorkomen kan worden?

Deelt u de mening dat politievrijwilligers een passende aanvulling op basisteams kunnen zijn, zonder dat zij de beroepscollega's verdringen? Zo ja, kunt u een toelichting geven met wat voor soort aanpak en beleid dit wordt gestimuleerd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2, 3

Politievrijwilligers vormen een belangrijke aanvulling op het beroepspersoneel. De relatie tussen de politie en vrijwilligers wordt gekenmerkt door wederkerigheid. De politie biedt vrijwilligers de mogelijkheid een maatschappelijke bijdrage te leveren en zich te ontwikkelen, terwijl vrijwilligers de politie extra handen en ogen bieden en andersoortige kennis en ervaring met zich meebrengen. Politievrijwilligers zijn derhalve van grote toegevoegde waarde voor de organisatie.

Gelet op de waardevolle bijdrage die politievrijwilligers leveren, worden er meer vrijwilligers geworven. De politie is in 2019 een achtjarig groeipad

¹ Algemeen Dagblad, 22 februari 2020, Ingezonden brief, pagina 16

gestart voor de verhoging van het aantal vrijwilligers. Ik juich deze uitbreiding toe. Het is evenwel niet de bedoeling dat vrijwilligers worden ingezet om capaciteitstekorten op te vangen. De politie mag niet afhankelijk zijn van vrijwilligers voor de reguliere werkzaamheden. De Toetsingscommissie Politievrijwilligers ziet erop toe dat er geen sprake is van verdringing van reguliere arbeid.

De politie wil een balans behouden tussen de inspanningen van de politieorganisatie enerzijds en de inspanningen van de vrijwilliger anderzijds. In het *inzetkader politievrijwilligers* zijn afspraken gemaakt over de minimale en maximale inzeturen van politievrijwilligers. Minimale inzeturen worden wenselijk geacht om de kwaliteit te borgen en maximale inzeturen worden wenselijk geacht om te verzekeren dat politievrijwilligers niet worden overvraagd. Daarbij is rekening gehouden met het parttime karakter van vrijwilligerswerk. De meeste vrijwilligers zijn naast hun normale baan ook actief bij de politie en brengen zo expertise van buiten de organisatie in. De maximale inzet van politievrijwilligers bedraagt 576 uur per jaar.

Vraag 4

Kunt u aangeven hoeveel politievrijwilligers er momenteel zijn? Kunt u daarbij het onderscheid maken tussen executieve vrijwilligers, die worden aangesteld voor de uitvoering van politietaken zoals handhaving en hulpverlening, en niet-executieve vrijwilligers die administratieve, technische en andere taken verzorgen? Waar, wanneer en voor welke taken zijn deze politievrijwilligers momenteel inzetbaar?

Antwoord 4

In januari 2020 waren er 2.400 politievrijwilligers, waarvan 1.300 executieve politievrijwilligers en 1.100 niet-executieve vrijwilligers. In het hele land zijn vrijwilligers actief.

De executieve politievrijwilligers zijn belast met de uitvoering van de politietaak. Zij zijn overwegend werkzaam bij de gebiedsgebonden politie. De niet-executieve politievrijwilligers zijn belast met de uitvoering van allerhande ondersteunende taken, zoals administratie.

Vraag 5

Klopt het dat er geen centrale documentatie wordt bijgehouden van personeel en vrijwilligers en hun competenties? Klopt de observatie dat teamchefs nu vaak eigen (onvolledige) spreadsheets maken die onderling onverenigbaar zijn? Bent u van plan om tot een centrale, landelijke, eenvoudige documentatie te komen die inzichtelijk is voor alle regionale eenheden van de politie? Zo ja, per wanneer? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Er bestaat momenteel nog geen landelijk overzicht van de deskundigheden en competenties van beroepspersoneel en politievrijwilligers. De eenheden houden overzichten bij van de vrijwilligers die bij hen werkzaam zijn en hun deskundigheden.

De politie werkt aan een landelijk portal (*Blue*) waarin medewerkers hun specifieke kennis, competenties en deskundigheden kunnen opnemen, bijvoorbeeld op cyber en financieel-economisch gebied. Dit portal moet leidinggevend in staat stellen om medewerkers te vinden met specifieke kennis voor klussen. Er loopt momenteel een pilot met *Blue* in de Eenheid Den Haag. Deze pilot verloopt voorspoedig. De politie onderzoekt de mogelijkheden om het portal in het tweede kwartaal van 2020 open te stellen voor alle politiemedewerkers, waaronder politievrijwilligers.

Vraag 6, 7, 8

Kunt u aangeven hoeveel politievrijwilligers momenteel worden opgeleid, voor welke functies dat gebeurt en wat de bijbehorende kosten zijn? Kunt u daarbij tevens aangeven hoeveel mensen nu op een wachtlijst staan om politievrijwilliger te worden (zowel executieve als niet- executieve), hoe de verdeling tussen de regionale eenheden is en wat ervoor nodig is om de wachtlijsten weg te werken? Kunt u daarbij inzichtelijk maken waarom is gekozen voor 10% vrijwilligers (van het hele korps) en hoe deze keuze tot stand is gekomen?

Deelt u de mening dat het van belang is dat politievrijwilligers ook verder opgeleid kunnen worden zodat een eventuele verruiming van handhavingsbevoegdheden en politievrijwilligers daarmee breder inzetbaar zijn? Zo ja, wat zijn daar momenteel de mogelijkheden voor?
Wanneer en onder welke omstandigheden acht u uitbreiding van bevoegdheden van politievrijwilligers verantwoord?

Antwoord 6, 7, 8

In 2012 sprak de toenmalig Minister van Veiligheid en Justitie de ambitie uit om het aantal politievrijwilliger te verhogen naar tien procent van de operationele formatie (ongeveer 5.000 vrijwilligers). In 2015 was dit doel nog niet bereikt, maar werd besloten om de werving van nieuwe vrijwilligers tijdelijk te stoppen, zodat de bestaande groep politievrijwilligers beter kon worden ondersteund en er kon worden gewerkt aan een modern vrijwilligersbeleid. De politie is in 2019 een achtjarig groeipad gestart voor de verhoging van het aantal politievrijwilligers naar 5.000.

De politie, de politievakorganisaties en de Landelijk Organisatie Politievrijwilligers hebben de afgelopen jaren gewerkt aan landelijk beleid voor politievrijwilligers met betrekking tot de rechtspositie, werkzaamheden, werving en opleiding van politievrijwilligers. Er is onder andere een meerjarenprogramma opgesteld voor het opleiden en behouden van de huidige politievrijwilligers. Om de bevoegdheden en de inzetbaarheid van de huidige executieve politievrijwilligers te vergroten, is doorstroomonderwijs ingericht. Vrijwilligers zijn niet verplicht doorstroomonderwijs te volgen.

Momenteel volgen ongeveer 100 politievrijwilligers doorstroomonderwijs. Een deel van deze vrijwilligers volgt de doorstroomopleiding van een smalle niveau 2-kwalificatie naar een volledige 2-kwalificatie (LFNP-functie Assistent GGP B). Na voltooiing van deze opleiding krijgen de betreffende politievrijwilligers de bredere opsporingsbevoegdheid die past bij de generieke aanstelling voor de uitvoering van de politietaak. Het andere deel van de vrijwilligers volgt de doorstroomopleiding van de (volledige) niveau 2-kwalificatie naar de (volledige) niveau 3-kwalificatie (LNFP-functie Medewerker GGP). De vrijwilligers in kwestie hebben al een brede opsporingsbevoegdheid, maar kunnen na voltooiing van deze opleiding een breder werkpakket krijgen. Later dit jaar zullen initiële opleidingen voor nieuwe politievrijwilligers van start gaan. Daarnaast wordt op dit moment een wijziging van het Besluit algemene rechtspositie politie voorbereid. Na inwerkingtreding van dit wijzigingsbesluit, zal het ook mogelijk zijn om specialisten van buiten de politieorganisatie sneller in te zetten in een executieve functie. Voor deze vrijwilligers worden kortere opleidingen ontworpen, die zijn toegespitst op hun specifieke taak en inzet.

Het opleiden van politievrijwilligers maakt deel uit van de gehele behoeftestelling van de politie aan de Politieacademie, waarvoor de politie mensen en middelen beschikbaar stelt. In het Regeerakkoord is daarnaast € 0,5 miljoen extra per jaar vrijgemaakt voor het doorstroomonderwijs van politievrijwilligers in de periode 2018–2021.

Er zijn geen wachtlijsten voor nieuwe politievrijwilligers. Kandidaten kunnen reageren op vacatures, die geregeld worden opengesteld.

Vraag 9

Welke balans tussen politievrijwilligers en beroepscollega's acht u ideaal om ervoor te zorgen dat basisteams versterkt worden, zonder dat beroepscollega's vervangen worden door hen en zonder dat er een structurele uitholling van het takenpakket van beroepskrachten ontstaat? Wat is volgens u een reëel streefgetal en hoe staat dit in verhouding tot de huidige situatie?

Antwoord 9

Zoals hierboven toegelicht, werkt de politie op basis van een achtjarig groeipad toe naar 5.000 politievrijwilligers. Deze vrijwilligers vormen een nuttige aanvulling op het beroepspersoneel en er wordt op toegezien dat zij geen reguliere arbeid verdringen. Zie hiervoor ook het antwoord op vraag drie.